СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 55. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 9 березня 1933. VOL. XLI. No. 55. Jersey City, N. J., Thursday, March 9, 1933. THREE CENTS.

НОВА ВАЛЮТОВА ПРОГРАМА РУЗВЕЛТА

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт задумує предложити конґресови нову валютову програму. Президент є проти видачі грошевих посвідок, а за те, щоби Федерал Різерв Бенк видав додатково нову валюту на $2,000,000,000, оперту на незамороженім майні банків. Оту додаткову валюту Федерал Різерв не був би зобовязаний вимінювати на золото.

Рузвелт хоче теж предложити конґресови видачу заборони банкам вимінювати золоті посвідки на золото. Домагається теж наложення податку на золото, яке люди держать у схованках.

БАНКОВІ ПОЛЕКШІ.

ВАШИНҐТОН. — У всіх стейтах пороблено заходи, щоби банки виплачували гроші, потрібні на доставу засобів поживи та на виплату заробітних платень.

ДОМАГАЮТЬСЯ 60-ДНЕВНОГО ВИПОВІДЖЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — Щадничі каси оголосили, що виплачуватимуть вкладникам депозити тільки по 60-дневнім виповідженню. Це зарядження буде важне тоді, коли буде знесене в Ню Йорку „банкове свято".

ЦІНИ НА ПОЖИВУ ДАЛІ ЙДУТЬ ВГОРУ.

НЮ ЙОРК. — Ціни на ярину й мясо підносяться чимраз більше. Довіз зменшується з кожним днем.

ДОМАГАЮТЬСЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ЗАПОРУКИ.

МІННЕАПОЛІС. — Сім фінансових і економічних знавців, які є професорами в „Юніверзіти оф Мінесота", піддають федеральному урядови проєкт, щоби державна скарбниця загарантувала на три роки депозиторам їх ощадности в банках.

КАЖЕ, ЩО ЛЮДИ ЗАЧНУТЬ АЖ ТЕПЕР КУПУВАТИ.

НЮ ЙОРК. — Лів Ган, президент „Нешенел Рітейл Драй Гудс Асосіейшен", заповідає, що доперва тепер настане зворот до ліпшого. Він є того переконання, що банкова й грошева кріза доведуть населення до великої психольоґічної зміни. Люди вже не будуть привязувати до грошей такої великої ваги, як це було досі. А купуватимуть товари, які вважатимуть у непевних часах кращим забезпеченням ніж готівку.

Знову закупно товарів спричинить більшу продукцію, а та знову започаткує дійсну ліквідацію депресії.

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК МОЖНА СПЛАТИТИ ЧЕКАМИ.

ВАШИНҐТОН. — „Інтернел Ревеню Бюро" подає, що доходовий податок, який треба зголосити до 15 березня б. р., повинен бути сплачений готівкою або почтовими моні ордерами. Колиж хто викаже, що не має готівки, може заплатити податок чеком.

ТАКИ ПОНЕСЕ ГРОШІ ЗНОВУ ДО БАНКУ.

НЮ ЙОРК. — Як тільки часописи донесли, що по деяких стейтах зачинають говернори заряджувати „банкові свята", місіс Марта Лохрен подумала, що з банками щось недобре й пішла витягти свої ощадности в золоті й готівкою. Витягнула таким робом $8,200 і несла до дому. По дорозі зайшла до різника, щоби купити мяса на обід. Там і витягнули їй гроші. На щастя, поліція повідомила її, що схоплено грабіжника. Місіс Лохрен заявила, що як тільки їй віддадуть гроші, вона зараз занесе їх знову до банку.

ВИТЯГАЮТЬ ГОТІВКУ З ПОДУШОК.

НЮ ЙОРК. — Склепи подають, що появилися в обігу грубші банкноти, які певно не бачили божого світа довгими роками. Кажуть, що це вимінюють ік ті, котрі переховували гроші в подушках, панчохах і матерацах. Тепер несподівано замкнено банки й з недостачі готівки треба витягати те, що було заховане.

ЗА ВИЩУ ЗАРОБІТНУ ПЛАТНЮ.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, взиває робітництво підперти президента Рузвелта в його змаганнях довести до порядку з валютою й банками. Ґрін думає, що прийде до легкої інфляції, яка потягне за собою звишку цін на товари. Це знову мусить довести до підвищення заробітних платень. Робітництво мусить обстоювати таку підвишку за всяку ціну.

МУСИТЬ ПРИЙТИ ДО РЕОРҐАНІЗАЦІЇ БАНКІВ.

НЮ ЙОРК. — Навіть між банкирами панує переконання, що тепер мусить прийти в Злучених Державах до цілковитої реорґанізації банкової системи.

ДОЗВОЛЯЄ НА ВИДАЧУ ГРОШЕВИХ ПОСВІДОК.

ВАШИНҐТОН. — Секретар скарбу заявляє, що клірінґгавзи й банкові стоваришення зможуть видавати грошеві посвідки, якщо матимуть солідне забезпечення.

ВБИТО ЧОТИРОХ ДЕМОНСТРАНТІВ.

У Гамбурґу відбулася крівава сутичка між комуністами та націоналістами. Підчас стрілянини вбито чотири особи. Поліція каже, що комуністи стріляли перші, а тому на них спадає вина за кріваву бійку на вулицях міста.

ПІДОЗРІЛИЙ „ПРОМИСЛОВЕЦЬ".

У Львові арештували Бориса Хаімовича, знаного також у Станиславові, під замітом торговлі людським товаром. Він займався анґажуванням дансерок до нічних льокалів, причому управляв зведеництво. Разом з ним арештовано дві „дансерки", Олену Нєвядомську й Марію Яворську, обі з Варшави.

ЗАБОРОНА КОЛЯДИ НА „РІДНУ ШКОЛУ".

Комендант постерунку в Беремянах, пов. Бучач, заборонив збірщикам, не зважаючи на дозвіл староства, колядувати на „Рідну Школу". Намічені збірщики дали себе застрашити й не колядували. Той сам комендант робить активнішим одиницям села всякі прикрощі, а востаннє розігнав учасників загальних зборів читальні „Просвіти" в Беремянах тому, що між ними знаходилися на салі кілька хлопчиків.

ЗА ВБИВСТВО.

Перед самбірським окружним судом як виїздовим до Дрогобича відбулася розправа проти Петра Малинського, Іванна Малиновського, Гриня Юзефова, Якима Коханого й Михайла Добоша, селян із Раневич, пов. Дрогобич. Всі вони, узброєні в коси, мотики, ножі й палиці, напали 19 червня м. р. підчас відпусту в Почаєвичах на Дмитра Ґавдяка з Рихтич і так його побили, що він незабаром помер. Винуватці дістали по два до чотирох років вязниці, крім Добоша, якого суд увільнив від вини й кари.

ПРОДУКЦІЯ ЧЕСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ФІЛЬМ.

Наш земляк д-р Роман Мішкевич, власник фільмового підприємства „Террафільм" у Брні Моравськім, заключив умову з варшавськими фільмовими підприємствами в справі продукції чесько-польських фільм. До тої цілі вдалося д-рови Мішкевичеви придбати славного чеського коміка Власту Буряна. Фільму пічнуть накручувати в травні ц. р. Головним керманичем продукції буде д-р Мішкевич.

ЯК ФАЛЬШУВАТИ ГРОШІ, ТО... ДОЛЯРИ.

Іцко Кляйґенберґ хотів зажити паном. Почав підробляти доляри. Про це дізналася поліція польська, литовська, німецька, румунська, болгарська, югославянська й вислали за ним стежні листи. Його арештували в Друскеніках у хвилі, коли хотів утікати до Совітів.

ДОСЛУЖИВСЯ.

По переведенню люстрації громадської каси у Волчківцях, пов. Снятин, через урядника повітового Виділу у Снятині завішено начальника громади в урядуванню. Був це „пожондни русін".

НЕОБОСНОВАНИЙ СТРАХ ПЕРЕД СЛОВОМ „УКРАЇНСЬКИЙ".

В найновшому числі „Українського Слова", що вихидить в Ужгороді під редакцією д-ра Бращайка, поміщена під наведеним угорі наголовком передова стаття, написана з приводу незатвердження міністром внутрішних справ у Празі зміни статута „Народовецького Учительського Товариства" на „Т-во Українського Учительства" з осідком в Ужгороді. Автор статті, д-р М. Бращайко, полемізує з рішенням міністерства, наводячи дуже влучні арґументи, і зазначує при кінці, що такі необосновані заборони не осягнуть бажаної цілі. Вони не спинять природного, стихійного розвитку національної свідомости нашого народу, а можуть лише пошкодити добрій славі чехословацької республики дома й за границею.

ВСЕВЛАДНИЙ „СТШЕЛЄЦ".

Правдивим нещастям села Вибранівки, пов. Бібрка, став місцевий „Стшелєц", який складається з кільканацятьох смаркачів. Отся голота тероризує село до цієї міри, що в селі не можна вести спокійно жадної позитивної праці. Дійшло до того, що читальня „Просвіти" цілими вечорами зачинена, а на місце зліквідованої кооперативи тяжко оснувати нову. Треба доброго впливу сусідніх сіл, а навіть особистої самопосвяти місцевих свідоміших одиниць, щоби село Вибранівка змінило свій вигляд і стало подібним до інших сіл у повіті.

ЖИВИЙ ТРУП.

В Тернополі в загальному шпиталі трапився такий випадок. Одній дитині лікарі зробили операцію, після якої ствердили (!), що дитина померла. Розуміється, що на таке рішення лікарів віддано дитину до трупарні, хотячи другого дня її поховати. Нічю обслуга почула, що в трупарні щось плаче. І якеж було їхнє здивування, коли переконалися, що це дитина, яку лікарі зробили помершою. І сейчас пішла поговірка, що дитина „воскресла". В суті річи мається тут до діла з переглядом лікарів в провінціональних шпиталях, що несовісно виконують своє завдання.

ВМІЮТЬ УЛАШТОВУВАТИСЯ.

Совітський ревізор Ройзенман розказує на сторінках московської „Правди", як „комуністи — господарники" вміють улаштовуватися. І так, управителі Центросталі підвищили платню багатьом робітникам з 700 руб. на 1,000, хоч вони зовсім не були спеціялістами. Начальник відділу праці дістав підвищення платні з 700 на 1,000 руб.; крім цього одержував 250 руб. місячно на квартиру, хоч фактично платив за неї лише 50 рублів.

Всі рекорди в цьому напрямку побив комуніст Мелєр, якого вислали в Мінськ як представника тросту Союзпушина. За те одержував 450 руб., за завідування відділом кріликарства — 250 руб. Крім цього діставав Мелєр і на гостинницю 500 руб. місячно. Так комуніст не гордив нерівною платнею, яка виносила лише 1,650 рублів місячно. Вміють улаштовуватися.

НОВИЙ ПРЕСОВИЙ ЗАКОН У ПОЛЬЩІ.

Дня 4 лютого вплинув до польського сойму урядовий проект закона про пресу.

В новому проєкті задержали всі заборони обмеження т. зв. превенційної цензури, заборону концесійної системи, заборону позбавлення краєвих друків почтового дебіту і т. п. Нагляд над пресою матиме лише прокуратура, а в дуже рідких, точно означених випадках, адміністраційна влада.

Відповідальність за доконання проступку друком у часописі паде передовсім на редактора. Розповсюднювати друки можна зовсім свобідно й зовсім незалежно від дозволу або згоди влади. Коли друкарня доручила обовязковий примірник прокуратурі й адміністраційній владі, видавництво може без перешкоди кольпортувати часопис.

Кожна конфіската, доконана прокуратором, вимагає затвердження суду в короткому, точно означеному часі. Коли конфіскати не затвердять, пошкодовані мають право домагатися від державного скарбу коштів.

Проєкт між іншим передбачає, що **не вільно буде видавати часопису після конфіскати з білими плямами.**

ЗА НЕПРИЛИЧНЕ ПОВЕДЕННЯ З ПОЛІЦІЄЮ.

Поліція в Потуторах, пов. Бережани, переводила ревізію в мешканні Івана Думика, студента. Забрала синю шапку—мазепинку. На те заявив Думик: „То грабунку ще нема, щоби забирати шапку". Не помогло. А коли постерунковий Русінський вступив нічю до читальні й казав присутнім іти до дому, Степан Радзішевський не послухав його і з Думиком залишилися, хоч усі вийшли. Оба станули перед судом у Бережанах, щоб відповісти за проступок з арт. 128. к.к. Думика засуджено на 2 місяці арешту з завішенням, Радзішевського звільнено.

ВОВКИ.

Підчас сильних морозів в Тернопільщині, що доходили до 32 ступ. нижче зера (на полі до 40 ступ.), появились на Загробелі біля Тернополя вовки, що пожерли припнятих на ланцюхах кілька псів — не заподіваючи позатим більше шкоди.

КІНЕЦЬ ЖИДІВСЬКОЇ КОЛЬОНІЗАЦІЇ НА КРИМІ.

З погранича подають, що совітська влада рішила відібрати надану Жидам землю на Кримі і дати її Татарам. Постанова викликала серед Жидів негодування.

СИЛЬНЕ ЗМЕНШЕННЯ ЕМІҐРАЦІЇ ДО КАНАДИ.

Домініяльний міністер еміґрації преставив отавському парляментові звіт про еміґрацію до Канади протягом перших 6 місяців цього фіскального року. На основі звіту в тому часі прибули до Канади лише 174 фармерських робітників з Анґлії й Ірляндії, а лише 65 з інших країв Европи. Не включаючи фармерських робітників, протягом першої половини цього фіскального року прибули до Канади 1,620 осіб, як жінок до мужів, наречених, дітей до родичів і т. д.

ДАНЦІҐ ЗМОБІЛІЗУВАВ НАЦІОНАЛЬНУ ҐВАРДІЮ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ

ПОЛЬЩА БЕЗПРАВНО ПІСЛАЛА ДО ДАНЦІҐА 100 СВОЇХ ПОЛІЦАЇВ.

Представник Ліґи Націй домагається видалення їх з Данціґа.

ДАНЦІҐ (Вільне місто). — Польський уряд післав до Данціґа 100 поліцаїв на підтримку тій польській охороні, котра за умовою з Данціґом знаходиться в частині данціґського порту Вастерплетте, яким користується Польща для своїх потреб. Ця додаткова поліція узброєна як частина армії, що готова до війни. Сенат вільного міста Данціґ змобілізував свою національну ґвардію для помочи данціґській поліції, колиб дійшло до сутички між нею та польською поліцією.

Сенат домагається негайного видалення польської поліції з Данціґа, бо прислання додаткових 100 поліцаїв Польщею є порушенням міжнародних договорів та прав суверенного міста Данціґа, які загарантувала йому Ліґа Націй. Високий комісар Ліґи Націй у Данціґу також домагається від польського уряду негайного видалення цих поліцаїв з території Данціґа. В данціґському сенаті та серед німецького населення міста панує гостре обурення проти такого поступовання Польщі.

Сенат оголосив до населення відозву, в якій закликає його до спокою, а разом з тим рішучо протестує проти польської інвазії на чистину данціґського порту. Крім того сенат звертає увагу комісареви Ліґи Націй на те, що збільшення Польщею своєї поліції в Данціґу загрожує великими непорозуміннями й навіть кривавими сутичками між тією поліцією та населенням міста, яке надзвичайно обурене такою поведінкою Польщі.

РОСІЯ НЕ ПІДТРИМАЄ ЛІҐИ НАЦІЙ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

МОСКВА (СССР). — Радянський уряд відповів відмовою Лізі Націй на її запрошення приняти участь у комісії в справі обговорення становища на Далекому Сході в звязку з виступом Японії в Манджурії. Комісія та малаб знайти способи змусити Японію виконати постанови Ліґи Націй про відтягнення своїх військ з Манджурії.

В радянських колах відмову цю пояснюють тим, що в комісії з 22 держав, які матимуть там своїх представників, тринацять не визнали уряду радянської Росії. Між такими державами знаходяться й Злучені Держави. Отже радянські представники знайшлиб там багато своїх противників.

ЯПОНЦІ ЗАКІНЧИЛИ ОКУПАЦІЮ ПРОВІНЦІЇ ДЖЕГОЛ.

ТОКІО (Японія). — Шіснацята бриґада генерала Каваґари захопила місто Купей, що лежить у проході „китайського муру" на шляху зі столиці Джеголу до Пекіну. Тепер усі проходи через „китайський мур" між Джеголом і північним Китаєм знаходяться в руках Японців. На території Джеголу лишилися лише невеличкі здезорґанізовані відділи китайської реґулярної армії, яка вже відійшла на територію Китаю.

Пекін, Тяндзін та інші міста північного Китаю загачені військами, які в числі 160,000 відійшли з Манджурії під ударами японської армії. Китайський уряд звільнив головнокомандуючого військами в північному Китаю, маршала Ченґ-Гсіо-Лянґа, бувшого ґубернатора Манджурії, з його становища зпричоду невдачі в боротьбі з японськими військами.

В ЕВРОПІ СТАВЛЯТЬСЯ СПОКІЙНО ДО КРІЗИ В АМЕРИЦІ.

ПАРИЖ (Франція). — Фінансову крізу в Злучених Державах у цілій Европі тепер уважають за тимчасову трудність у фінансових операціях Злучених Держав, яка не викличе більшої економічної катастрофи в Америці. Тому американський доляр у неофіційній продажі знову підноситься на ціні й поволі вертає собі місце сталої валюти, якою він був до кризи.

Економісти й фінансисти Европи признають, що фінансову крізу в Америці викликала безпідставна паніка населення, а тому Злучені Держави скоро з нею справляться.

НІМЕЦЬКІ ФАШИСТИ ЙДУТЬ СЛІДАМИ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Уряд попередив усі німецькі ґазети й чужинецьких кореспондентів ґазет, що він буде карати всіх за „неправдиві" відомости про становище в Німеччині. Ґазети будуть закривати, а редакторів ставитимуть перед суд. Кореспондентів чужинецьких ґазет будуть видаляти за межі Німеччини, коли вони не будуть подавати повідомлень, бажаних для фашистівського уряду Німеччини.

Уряд ще не оголосив часу, коли буде скликаний новий парлямент, який вибрано 5 березня, бо „ще не знайдено приміщення для засідань парляменту".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВЛАСНИМИ СИЛАМИ В ТЕОРІЇ Й ПРАКТИЦІ

Головний орґанізатор краєвих „Лугів", д-р Роман Дашкевич, бажаючи вратувати орґанізацію перед цілковитою ліквідацією з боку польської влади, піддав „Луги" під контролю Державного Уряду Фізичного Виховання й Військового підготовання.

Через те повстало серед українського громадянства в краю замішання. Ніхто не назвав д-ра Дашкевича зрадником за його вчинок, доконаний без сумніву з ідейних мотивів, але не погоджуються з ним тому, що його вчинок не відповідає загальному протипольському становищу рідного краю, який є проти якогонебудь накладування з польською владою.

Управа „Лугів" поступила нерозумно, коли взялася вижебрувати право на сумнівне існування „Лугів", даючи добровільну згоду на їх контролювання з боку польської влади.

Д-р Дашкевич хоче вратувати „Луги", щоби з них створити підчас найближчого военного конфлікту український леґіон. І про це Поляки добре знають і пишуть про те по ґазетах. Знає про те й польська влада. А коли вона затвердила статути зреорґанізованих „Лугів", то видно, що вона певна, що евентуально повсталий з них український леґіон буде стояти підчас нового военного конфлікту по стороні Польщі.

І те останнє є найважніше з тієї цілої історії. Тому добре сталося, що ту справу, про яку тихцем нераз була мова, видвигнено на ширшу дискусію. Отакі справи повинні бути обговорені вже тепер. Їх не можна придушувати й таїти. Краще їх розчовпати тепер і знати, на чім стоїмо, ніж розвязувати в часі, коли неможливо навіть думками обмінятись. Про такі справи треба знати й американській іміґрації, щоб і вона могла заняти в слушний час відповідне становище. А щодо самої справи, то наша думка така:

Нова катастрофа потрясе нашими історичними ворогами, а навіть кине їх проти себе. Наші сини проливатимуть кров у ворожих арміях. І не треба, щоби ще добровільно йшов брат проти брата. І не треба нам шукати опертя у ворогів, а тільки в своїй силі. Тому освідомлюймо націю так, щоби наші вояки, котрі є у ворожих арміях, стали здібними в відповідний момент до революційного зриву й боротьби за свою українську державу. Наші леґіони по стороні наших ворогів тільки ускладнять справу дійсного нашого національного визволення.

Р. С.

НОВА „КРАШАНКА УКРАЇНЦЯМ І ПОЛЯКАМ"

На Великдень 1882 року Панько Куліш видав був у Львові книжечку під назвою: „Крашанка Русинам і Полякам". У тій книжечці Куліш з відомим своїм завзяттям нападав на стародавнє українське „гайдамацтво" й кликав Поляків та Українців до порозуміння в Галичині на основі обопільного довіря та взаїмної пошани. Відомо, що з цих посередницьких Кулішевих спроб нічого не вийшло: Поляки (властиво польська шляхта) не хотіли й чути про урівноправнення Українців, а Українці як передумову порозуміння виставляли цілковиту рівноправність з Поляками.

Від того часу минуло 50 років. Багато подій відбулося на українських землях за це півстоліття. Але ще й досі проблєма польсько-українських відносин у Галичині не розвязана: як і раніше, панує на Західній Україні голе насильство, підперте збройною силою цілої держави з одного боку, й уперта оборона пригноблених, що виявляється навіть у терористичних актах, — з другого боку.

Є й між Поляками люди, які не вважають „пацифікації" за добру методу вирішення польсько-українського спору. Є серед Поляків велика ґрупа, яка зі страху за будучність Польщі починає думати про українську справу, що вже двічі протягом історії доводила польську державу до руїни (в 17 і 18 століттю). Отсі Поляки-патріоти у свойому місячнику „Бюлетин польсько-украіньскі" пробують шукати шляхів до порозуміння між українським та польським народом. Як редактор видавець підписаний під новим орґаном В. Бончковський, між співробітниками знаходимо відомі з попередніх часів імена, як, наприклад, Леона Васілевського, Яна Мйодушевського й ін. Перечитавши уважно новий часопис, Українець, що дивиться на політичну справу реально, не може заперечити, що орґан, видаваний Поляками для Поляків про українську справу, може зробити дещо корисне й для Поляків і для Українців. Цеж відомий факт, що польська щоденна преса нічого не знає й **не хоче знати** про українську проблєму, а зосібна про Українців під Польщею. Своє відношення до України пересічний Поляк будує на основі романів Сенкевича з його героем паном Заґлобою: на Сході, мовляв, панує дич і розбійники-гайдамаки. Тільки гостра шабля польського шляхтича може принести туди „культуру". „Минули три століття, пише п. Симонолевич у „Бюлетині" ч. 2., — а небагато змінилося від того часу. Ми неначе жиємо в 17 віці й думаемо так, як думали тоді". Співробітники нового часопису — Поляки прийшли до переконання, що **„Українця масово не можна засимілювати.** Справді можна скалічити і здеморалізувати, можна наплодити хистких льокаїв, зрадливих і жорстоких рабів, „гайдамак" і „порядних Русинів"... Але переробити, перетворити істоту народа (його кров, історичну память, расу) — даремна праця".

„Польсько-український бюлетен" словами Леона Васілевського виступає проти відомого лицемірства польської офіційної політики: аджеж польські діячі на чолі з Пілсудським на словах ще недавно обіцяли Українцям „самостійну Україну" від Збруча аж до Волґи, щоб тільки Українці погодилися з приналежністю західньо-українських земель до Польщі й не звертали уваги на нищення українського імени під Польщею. „Щож у сучасний момент вийде з того, — пише Васілевський, — коли ми найбільш ентузіястично висловимося за незалежність України аж до Кавказу, якщо в справах відносно дуже дрібних, але приналежних до нашого панування, будемо кермуватися моралю Готентотів?" І Васілевський наводить цілий ряд фактів такого „готентотського" поведення Польщі з українською людністю західних земель. Чому, питає він, постанови польської конституції про рівноправність Українців з Поляками лишаються мервою буквою? Чом Українець, що скінчив середню школу в Польщі, мусить їхати вчитися у високих школах до Чехословаччини? Чому на Волині нема зовсім українських шкіл, хоч українська людність складає там величезну більшість? і т. д.

Польські потріоти з „Бюлетену польсько-українського" звертають увагу польського суспільства на зріст політичної свідомости серед українських мас під Польщею. На стор. 78 нового місячника наведено факт, як українські селяни гналися за нещасливими Біласом та Данилишином, гукаючи „тримай бандитів!" І як селянська розлютована юрба розступилася перед ними, коли вони заявили „Ми за Україну". „Над цим треба глибше спинитися" — пише „Бюлетен". „Бюлетен польсько-український" вважає, що сама польська політика, гноблення Українців під Польщею, приводить українську молодь до думки про терористичний терор.

Про наміри польських патріотів — видавців нового місячника треба дещо сказати загально. Між Поляками є дуже мало таких, що розуміють значіння й силу українського визвольного руху. Таких можна майже почислити на пальцях. Отже голосу цих людей не почують ті, що мають у Польщі владу в своїх руках. Але й у словах видавців „Бюлетену" є чимало такого, що примушує Українця до обережности. Наприклад, Васілевський пише, що не треба говорити про границі між Україною та Польщею, бо, мовляв, це „дражлива справа". В інших статтях доказується, що Галичина це „земля рівно українська, як і польська" і що, мовляв, „чи можнаж тут говорити про напасника, окупанта, про захоплення Польщею української державної незалежности?"

Як бачимо з наведеного, Поляки з „Польсько- українського бюлетену" досить засліплені своїм пануванням на українських землях і не хочуть бачити фактів і життєвої правди. **Ситий голодного не розуміє.** Був час, коли батьки й діди теперішніх польських патріотів думали інакше. „Клюб синів батьківщини" з Варшави писав до російської партії „Народная Воля" 1888 року про такі свої домагання: „Що визнаєте права польської національности до самостійного державного життя в **етнографічних границях;** 2) що визнаєте національність литовську, українську (в оригіналі „русіньска") та їх право на відрубне державне життя в **етнографічних границях".** (Архив „Земли и Воли" и „Народной Воли", Москва 1932 р., с. 322).

Тоді Поляки не побоялися порушити „дражливу справу" про кордони. Тепер вони думають зовсім інакше. Тоді Поляки, гноблені царатом, визнавали наше право на державу в етноґрафічних границях, — тепер вони вважають Галичину за „польсько-українську" територію.

Щож, історія вже вилікувала деякі народи з імперіялістичної недуги. Прийде свій час і для Польщі.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 березня, в годині 1-ій пополудні, в гали Укр. Нар. Дому. Напоминається тих членів, що не можуть платити своїх вкладок до організації, щоби старалися виміняти свої старі грамоти на нову систему, а тоді можуть затягнути позичку і таким способом будуть на якийсь час обезпечені. Довгуючі члени повинні прийти на збори і вирівнати свою належитість, бо з товариської каси за нікого не будеться закладати. — Микола Задерецький, предс.; Осип Запоточний, р. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Котрі члени ще грамоти не виміняли, то проситься принести стару грамоту на мітінґ, щоби можна заслати до У. Н. Союза і виміняти на новий рід обезпечення. Проситься членів, котрі мають дітей в Молод. Департаменті, що вже дійшли до 18 року життя, переписати їх до повнолітних членів, а тих членів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. оСюза, проситься вписати їх на цім мітінґу. — Н. Сорохтей, предс.; Д. Сподарик, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 12 березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів явитись на мітінґ, бо буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союза. Проситься не присилати дітей ані жінок з вкладками, але явитись самим, кому ходить о добро відділу і організації. Проситься принести старі грамоти на виміну в новім роді. — Андрій Діділівський, рек. секр.

С. М.

НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ

ВАСИЛЕВИ БІЛАСОВИ И ДМИТРОВИ ДАНИЛИШИНОВИ.

(Страчених Ляхами у Львові 24 грудня 1932 р.)

Понура тінь упала на вкраїнські лани
І сонце скрилось у сходу свого млі,
Як у вік замовкли два серця молоді
На львівському подвірю, між мурами тюрми.

Мовчала вся землиця, над Бугом і Дністром,
Як похід смертний ішов, мов дух, мовчки,
Як йшли на смерть, Ви, славні Боевики,
Що Вітчині відважно з пожертви йшли ділом.

І серця міліонів усіх наших людей
Спинились битись у хвилю цю страшну,
Як звук прощальний пройняв вею тишину,
Той звук з грудей невинних України Дітей.

„Нехай живе Вкраїна!" — поплили з уст слова
І сціпеніли уста в Вас, Дорогі...
А слова взнеслись, мов бистрі журавлі,
І поплили стрілою понад міста й села.

Прощайтеж Ви, Герої, й мир Вашим душам!
Ви не останні, що впали в боротьбі...
За Вами йдуть вже боєвиків сотні,
Що смертю зготують долю братам і синам!

Бо Ваші слова почули від Кубані по Сян.
Росте в нас сила борні й пожертви хіть,
Росте в нас пімста за смерть, за кривди й гніт.
Під „наглий суд" Вкраїни ще стане Лях-тиран!

Д-р Володимир Галан. (Филаделфія, Па.)

З ІСТОРІЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ АМЕРИКИ Й УКРАЇНИ.

Битва над рікою Брендівайн.

Тринацять американських кольоній виповіли послух матірному краєви — Анґлії та проголосили свою незалежність. Безсмертним актом — Декляраціею Незалежности — виданим 1776 року, вони стали в очах Анґлії не тільки бунтарями, але й загрозою цілого тодішнього суспільного ладу.

Бож Декляраціа Незалежности голосила світови нові основи державного права, нові поняття про суверенність держави та її жерела. Король перестав бути власником країни, а вся влада мала походити з волі народу, висказаної вибраними народніми представниками. Кождий нарід, — коли вважає це потрібним для свого розвою, може кождої хвилі вийти зі злуки з іншою державою і творити своє власне державне життя.

Анґлійці, заняті в той час іншими справами, легковажили собі цей новий „бунт" одної частини британської імперії. Аж літом 1777 р. командуючий британський ґенерал Гав рішив розгромити ворохобників та заняти їх тимчасову столицю — Филаделфію.

Зібравши всю британську фльоту та 18,000 правильного війська, він рушив з Ню Йорку та думав підійти прямо під Филадефію заливом ріки Делавар. Стрінувши тут перешкоду, пливе дальше на південь до заливу Чесепік і там висаджує військо та спрямовує його на Филаделфію.

Дороґу заступає йому ґенерал Вашинґтон з малою, невишколеною армією, яка під могучим напором Британців відступає крок за кроком, без більших боїв.

Щойно тепер пізнав небезпеку конґрес, який радив у Филаделфії. Він наборзі стягає рекрутів і невишколених шле в розпорядження Вашинґтона.

Британські війська підходять чимраз ближче під Филадефію і Вашинґтон рішається звести з ними рішаючу битву, щоби піднести духа армії.

Розміщення військ Вашинґтона.

Для цеї битви дібрав Вашинґтон дуже догідний терен, а саме східний берег річки Брендівайн біля Чедфорд. Ранком 11 вересня 1777 р. війська Вашинґтона уставились до бою в такому порядку: ліве крило на південь від Чедфорд було під командою ґен. Вейна, центр біля Чедфорд під командою ґен. Ґріна й артилерія Проктора, праве крило дальше на північ під командою ґен. Солівана. Всього приблизно 12,000 війська.

Британське розміщення війська.

Ранком 11 вересня Британці заняли місцевість Геммортон. Ґен. Гав здавав собі справу, що пройти ріку чоловим наступом буде дуже тяжко. Тому він ділить свою армію на дві частини, а саме 6,000 геських наємних військ під командою ґен. Книпгейзена висилає прямо на Чедфорд, а 12,000 війська під командою ґен. Корнваліса висилає 15 миль на північ, в обхід правого крила Вашинґтона. З цею частиною йде сам ґен. Гав і вона спокійно проходить західній доплив Брендівайн біля Трімблфорд і східний доплив біля Джеферісфорд. Біля год. 4 зполудня Британці вже формувалися до наступу на..., зади армії Вашинґтона з Осборн Гіл.

Ґен. Книпгейзен так зручно прикривав цей маневр, що стягнув на себе всю увагу Вашинґтона, дуже галасливим наступом на Чедфорд. Щойно біля другої години дізнався Вашинґтон від старого патріота Чейні, що Британці обходять його праве крило. Він дає приказ ґен. Ґрінови перейти ріку та розбити ґен. Книпгейзена і відтяжити праве крило ґен. Солівана.

Колиж прийшло донесення, що Британці вже формуються до бою з Осборн Гіл, Ґрін цофає війська на старі позиції, а війська ґен. Солівана зміняють фронт до Бірмінґем та під напором відходять на горб Бетл Гіл.

Тут вивязується завзята рукопашна боротьба і цей горб протягом сорок пять хвилин переходить одинацять разів з рук до рук. Там у бою ранений і Лафаєт.

Тимчасом ґен. Книпгейзен атакує війська Вейна і Ґріна і переходить ріку. Війська ґен. Вейна відступають в переляку, не повідомивши навіть ґен. Ґріна, і тим виставляють на небезпеку його ліве крило, яке мусить відступати.

Під страшними британськими ударами з двох сторін фронт Вашинґтона заломлюється і відступає в цілковитому замішанню. Лише завдяки надходячій ночі вдалось охоронити американську армію від повної загибелі, зібрати розбитки та зачати їх реорґанізацію.

Американські втрати виносили 2,000 вбитих і ранених, британські 600.

Гав заняв Филаделфію без бою, — а недалечко від нього, в Велей Фордж, Вашинґтон готовився до останнього удару...

Наша Армія і военні студії.

Битву над Брендівайн мав я нагоду вивчити зі старшинами 79 дивізії, які обїхали ввесь фронт і мали видати свої думки про тактику полководців. Для мене було це дуже цікаве, бо згадувало мені у великій мірі нашу визвольну боротьбу, нашу армію та її орґанізацію. І наша армія, як і армія Вашинґтона, мала сильнішого противника, була слабо вишколена, орґанізувалася в часі боїв, не мала достаточного числа фахових старшин і була змушена брати чужинців до проводу своїх операцій.

Ця поїздка вказала мені, яке велике виховниче значіння мають такі студії боєвищ, їх пляни, тактику полководців, розміщення військ та вивчення терену. Ось один приклад:

В 1910 та 1911 роках брав я живу участь в орґанізації пласту в золочівській ґімназії. Від тодішнього поручника австрійської армії, а потім начального полководця Гал. Армії — Стефанова ми одержали військові мапи і протягом двох літ знали кожну доріжку, кождий горбок біля Золочева. Наступали й обороняли ріжні позиції, а після одного такого наступу на гору під Ясенівцями наша чета попала на перешкоду в формі тернини. Ми пройшли та наші „мундури" виглядали пожалься, Боже...

Та цей досвід став нам скоро в пригоді.

В липні 1919 р. Галицька Армія відкинула Поляків на лінію Гологори-Скварява. Три дні йшли безперервні бої, щоби проломити ворожу лінію, та нам не стало набоїв. Не було чим відбивати ворожого протинаступу і наша армія зачала відступ. Батерія 2/10 прикривала відворот аж до Золочева, а коли і їй не стало набоїв, осталася для оборони одна гармата, а інші відступили взад з відступаючим корпусом. Завданням цеї гармати було здержання наступу ворожих панцирних поїздів, здержання бодай хвилево ворожого наступу, щоби дати змогу пройти нашим вістпуаючим військам гостинцем на Тернопіль.

Гармата скрилась біля корчми на роздорожі Почапи-Княже. З чола гармашів ллється горячий піт. Вони доносять рештки набоїв. Хорунжий Будзан, старий досвідчений вояк, сам наставляє приціл, бо кожний стріл має своє призначення. Всі глядять на нього, наче моляться, щоб стріл попав... Засвистів стріл і на залізничім торі піднялась курява. Ворожий панцирник втікає взад... і шлях на Тернопіль вільний... Стріл за стрілом іде на ворога і він здержує свій наступ. Та його артилерія знайшла нас... і сіє шрапнелями довкруги, а ми лише ждемо, щоб їм відповісти. Гостинець на Тернопіль вже пустий і наше завдання скінчене. Корпус відійшов, ми осталися самі: десять кінних гармашів, одна гармата і десять набоїв.

Оставимо гармату?

Нізащо в світі! Гармаші стягають гармату в рів і так бігом доходимо на Глинянське передмістя Золочева. Місто наче вимерло, ні живої душі. По дорозі ми забрали ще кілька ранених коней та всяких военних припасів, які залишила відступаюча піхота. Залізнича стація була вже в руках ворога і нам підступ був відрізаний. По дорозі я забіг до дому о. Ю., попрощався наборзі та дав приказ рушити на Брідське передмістя, а потому полевими доріжками на Козакову гору. Як ми проїхали, не знаю. Тямлю тільки, що приходилось нам випрягати коні і тягнути гармату самим, бо лісовою доріжкою не мож було проїхати. Гармаші падали від умучення, та про залишення гармати ніхто й чути не хотів. Коні рвали посторонки і якийсь селянин дав пару волів, щоб нам помогти. Де були наші частини, ми не знали. А коли дійшли до Козакової гори, перед нами наче на долоні розкрилось містечко Золочів, а там далі цілі кольони ворожого війська.

Така ціль трапляється гармашам раз на рік і не був би це гармаш Галицької Армії, колиб дозволив ворогови на такий парадний марш.

Умучення десь зникло і Будзан знову сидить на гарматі і готовить приціл, і то на нашу церкву оо. Василіян, бо якраз там проходить ворожий полк. Засвистів один стріл, другий, третій, знялась курява і ввесь ворожий полк розбігся по полях. Наступ і побідний похід здержала одна гармата з Козакової гори.

— — — — — — —

Біля 6 год. ми злучилися з десятим полком. До бриґади пішло вже звідомлення, що наша гармата страчена, батерійний командант і гармаші вбиті.

Колиж я розказував командантови полку, пок. от. К. Карасеви, куди і якою дорогою гармата відступала, він здивовано спитав мене: Звідкіля ви знаєте цю доріжку? Її ж нема на карті. На це я відповів:

„Пане отамане, голошу слухняно, що я був пластуном золочівської ґімназії".

Таке траплялося не тільки мені, але й іншим пластунам золочівської ґімназії, бо всі вони в той час були старшинами нашої армії.

Висновок.

Зміняються роди зброї, але основи военної тактики незмінні. При вивченню битви над рікою Брендівейн усі старшини 79 дивізії були згідні в тому, що плян ґен. Гова, вибір місця і переведення самого наступу відповідає всім вимогам і нинішньої военної тактики та був можливий тільки на основі точного знання терену.

Без сумніву і батерія 2/10 була б осталася під Княжем, колиб не знання терену, придбане при українських пластунах в 1911 р.

Тоді ми вчились военної тактики в теорії, та тепер можна її вивчити з дійсних подій у кождій околиці.

І хто спише цю історію українських боєвищ з військової точки погляду, зробить велике і корисне діло.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ДЕПОРТАЦІЙНИЙ ЗАКОН.

До 1929 року практикувалося в Злучених Державах таке, що депортований чужинець міг звернутися до секретаря праці у Вашингтоні й старатися про дозвіл на поворот. Секретаріят праці провірював справу і в багатьох випадках давав дозвіл на поворот. Та економічна депресія довела до загострення іміграційних законів. Доходило до того, що влада розлучала найближчу родину, чоловіка з жінкою, дітей з родичами і т. д. Закон, який дає згоду на таку поведінку влади, видано дня 4 березня 1929 року. Він звучить:

Sec. 1 (1) "If any alien has been arrested and deported in pursuance of law, he shall be excluded from admission to the United States whether such deportation took place before or after the enactment of this act, and if he enters or attempts to enter the United States after the expiration of sixty days after the enactment of this act, he shall be guilty of a felony and upon conviction thereof shall, unless a different penalty is otherwise expressly provided by law, be punished by imprisonment for not more than two years or by a fine of not more than $1000, or both such fine and imprisonment. Provided, that this act shall not apply to any alien arrested and deported before March 4, 1929, in pursuance of law, in whose case prior to his reembarkation at a place outside the United States, or his aplication in foreign contiguous territory for admission to the United States, and prior to March 4, 1929, the Secretary of Labor has granted such alien permission to reapply for admission."

Цей закон зазначує, що всі депортовані чужинці, або ті, що виїхали зі Злучених Держав, коли вже був виданий варант на їх депортацію, мусять остатися за границею на завжди. Закон не узнавав щодо цього ніяких виїмків і секретар праці не мав права на ніякі згляди. Нема сумніву, що цей закон наробив багато лиха, бо розбив життя багатьом родинам. Адміністраційні власти придержувалися цього закона строго аж до 1932 року, коли то нарешті вдалося переконати більшість представників у конгресі, що цей закон є несправедливий і нелюдяний.

Дня 25 травня 1932 р. президент підписав ухвалений конгресом закон "An act to further amend the Naturalization laws, and for other Purposes."

У 7 параграфі того закона читаємо:

'Despite the provisions of subdivision (a) of Section 1 of the Act entitled "An Act making it a felony with penalty for certain aliens to enter the United States of America under certain conditions in violation of law", approved March 4, 1929, as amended, an alien, if otherwise admissible, shall not be excluded from admission to the United States under the provisions of such subdivisions after the expiration of one year after the date of deportation if, prior to his reembarkation at a place outside of the United States, or prior to his aplication in foreign contiguous territory for admission to the United States, the Secretary of Labor, in his discretion, shall have granted such alien permission to reapply for admission.'

Згідно з тою поправкою до натуралізаційного закона, кожний депортований чужинець може мати надію на поворот до Злучених Держав, коли мине рік від депортації й коли нема інших перешкод. Поступити тоді треба так:

Як мине рік від часу депортації, треба вислати до секретаря праці афідейвіт, підписаний свідками, а в тім афідейвіті треба описати всі подробиці, звязані з депортацією. Треба теж подати, чому депортований хоче вертатись до Злучених Держав та яку має тут родину і т. п.

Секретар праці, розглянувши це подання, може видати депортованому дозвіл удатися до американського консуля і дістати візу на поворот, або відмовити просьбі.

При тім треба памятати ще таке:

Ті чужинці, на котрих був вибраний варант на депортацію, а котрі втікли й осталися в Злучених Державах, мусять виїхати до іншого краю і там остатись один рік, якщо хочуть користати з вище наведеного закона. Тоді доперва можуть вносити , секретаря праці у Вашингтоні подання з просьбою на законний поворот до Злучених Держав.

Іван Яців,
адвокат з Віндзор, Онтеріо.

——o——

HOW TO HELP UKRAINE TO GET HER FREEDOM.

UNITY! It is a missing link in the lives of Ukrainian people. "Unity" looks like a small word which only consists of five letters. But it has a lot of meaning to us, the Ukrainian people. What is the meaning of this word which is so valuable to the Ukrainians in securing freedom for their brothers? UNITY is the state of being one.

What good are mass meetings and protests if you do not show action in doing something to aid those people from whom we are descendants. This word "unity" will never be amongst us if we do not cooperate together.

The Ukrainian people in Ukraine would happily want to cooperate with us, therefore securing unity so that they again may live in a free land as we are — that they may have their own land from whence our fathers and forefathers came; — that they may never plod the beloved land but be happy and go through the rest of their life free. Free education, their own religious belief is their ideal. Let them grasp this ideal and with unity of those people and ourselves, they will be able to do so.

Let us act **right now!** Don't let those people be taunted mercilessly any more,

I would not say that I am calling in vain to YOU, UKRAINIAN PEOPLE. You have the background and spirit but why not arouse it and come forth united to help your brethren?

Why cannot we have a protest meeting in a convenient part of the United States where Ukrainian delegates from each of the forty-eight states could assemble. Here all these delegates could discuss the vital matter. Then they could nominate and elect a delegate or delegates to go to Washington personally and see if some help cannot be rendered to us to aid our brethren.

Those poor souls in Ukraine are just lingering for us to awaken and become united with them. They are in the "Sea of Mercilessness" and they are calling out for help. Don't let that call be in vain. We wouldn't want them to drown in this deep cruel sea; let us all rush with help to rescue them.

That's it—let us be life savers of OUR PEOPLE.

Ann Zacharievich,
Derby, Conn.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БОФАЛО, Н. Й.

Концерт у честь О. Басарабової й віче.

В неділю, 19 лютого б. р., українське громадянство мало нагоду перший раз в Бофало відсвяткувати 9-літню річницю смерти Ольги Басарабової, закатованої Ляхами. Свято складалося з двох частин: з концерву й протестаційного віча проти Ляхів зприводу страчення двох молодих героїв-боєвиків У.В.О., Біласа й Данилишина.

Провід свята був у руках свідомого українського жіноцтва, згуртованого при українській православній парохії, зі спеціяльно вибраним до цього урядом: пані Мирослави Мусійчук, предсідательки; пані Марії Кіналь, секретарки й пані Софії Гут, касієрки.

В цім святі взяли участь люди ріжних груп, а також члени української греко-католицької парохії, української православної парохії і відділи Українського Народного Союза.

Рано в православній церкві при співі хору „Бандурист" о. Мусійчук відправив панахиду по бл. п. Ользі Басарабовій, Біласови й Данилишині й виголосив відповідну проповідь. На панахиді були громадяни ріжних переконань, не зважаючи, що вона була в православній церкві. Дуже гарне враження робив жалібно прибраний серед церкви великий образ Ольги Басарабової.

Вечером, в годині 7-мій у сали під числом 448 Елк вулиця було більше як 200 людей. У годині 7.15 піднеслася куртина, а на сцені навкруг великого образа О. Басарабової звився жіночий хор сестрицтва св. Ольги, зложений із 20 жінок. Хор був у гарних українських строях. Предсідателька оголосила початок свята, а хор відспівав похоронний марш: „Ви жертвою в бою". Потім програму свята проголосила панна О. Линська. Хор відспівав „Як я, браття, раз сконаю". Хором дириґував о. С. Мусійчук, який приготовив усю програму концерту.

Пані М. Шевчук і М. Кіналь відспівали дует: „Ой летіла зазуленька" й „Ой там за лісом, за дубиною". Пані: К. Сидорович і А. Баліцька відспівали: „Та нема гірш нікому" й „Ніхто не винен, тільки я". Деклямували пані: Ем. Линська, М. Кіналь, М. Бойчук, Д. Шеремета, М. Коваль, М. Шевчук. Всі деклямації були переважно вірші зпід пера наших поетів та відповідно дібрані до свята. Гарне сольо альтове „І багато ж я" відспівала панна В. Линська , а також пісню „Тра-ла-ла, на базарі була"; обі пісні слова Шевченка, музика Заремби.

Реферат про життя, діяльність і мученичу смерть Ольги Басараб з Левицьких виголосила пані Мирослава Мусійчук. Свій реферат вона закінчила словами: На місце Ольги Басарової стали вже й станутъ ще тисячі жінок України, і чим більше таких жінок у нас буде, тим ближче буде той час, коли розібємо кайдани і над трупом ворога закряче ворон, а над Львовом і Київом замає український синьо-жовтий стяг.

Присутні вислухали реферату з увагою й нагородили референтку гучними оплесками.

Хор дівчат, в числі 22, гарно відспівав дві пісні: „Ой на горі жито" і „Віє вітер, віє буйний". Потім знову були сольові співи й деклямації шкільних дівчаток: Настуні, Марії й Софії Юзвак та Олі Мусійчук. Панночка Ириса Мусійчук грала сольо на пяні: „Ой щось дуже загулявся" з опери „Запорожець за Дунаєм", а потім думку Заремби „Сонце низенько".

Ще раз виступив хор жіночий і відспівав „Як би була я зазуля" і „Заграй ми, цигане старий" Воробкевича, а потім „Лугом іду" й „Козаченьку, куда йдеш" з сольом п. М. Мусійчук.

На закінчення кругом образу стали оба хори: жіночий і дівочий, а наймерша школярка, Анна Дулинявка, поклала на образ Басарабової терновий вінець, при чім вона виголосила малу деклямацію. Публика встала з місць, а хор тихенько відспівав „Ви жертвою в бою". Цим і скінчився концерт.

Головним бесідником на вічу був о. С. Мусійчук, який зясував події в Городку та розповів про наглий суд над боєвиками: Біласом, Данилишином, Жураковським і Коссаком. Промовець звернув увагу на патріотичні промови оборонців, українських адвокатів, д-рів В. Старосольського, Ганкевича, Шухевича, Паньківського та інших.

Повстанням з місць всі ухвалили прочитану протестаційну резолюцію, яку післано в належні місця. Потім бесідник закликав до збірки на дальшу боротьбу. Збірка принесла $18, а по обчисленню розходів вислано $7.00 через „Обєднання" на боєву акцію У.В.О.

Зложили по $1: о. С. Мусійчук, В. Качор, П. Володка, А. Бурницька і П. Мазур; по 50 ц.: І. Сидорович, О. Коваль, І. Кіналь, П. Кіналь, П. Буш, А. Мельник, П. Сторожук, Ю. Баран, М. Левицький, А. Подоляк; по 25 ц.: Т. Хоптяк, П. Стецюк, А. Макогон, М. Дулинявка, п. Вайда, Н. Приставський, С. Баліцький; М. Муцківський 20 ц. і П. Головка 15 ц. Решту зібрано дрібними датками.

Слідуючим бесідником був п. І. Сидорович, який порівнав боротьбу ірляндського народу з боротьбою нашого, й говорив, що кожда боротьба мусить принести успіхи.

Віче закінчено співом злученими хорами, жіночого, дівочого і „Бандуриста" гимну „Ще не вмерла" і „Не пора".

Марія Кіналь,
Павло Володка,
секретарі.

——o——

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

На допомогу Українській Виставі.

Як по більших і менших українських кольоніях почали організуватись комітети до збирання жертв на Українську Всесвітню Виставу в Шікаго, таксамо й у нас почался робота в цім напрямі з тою вірою, що ми, Українці, маємо побудувати свій український павільон і влаштувати Виставу.

В перших днях нашої збірки ми вислали до Центрального Комітету Української Всесвітньої Вистави в Шікаго $61.50. Збірка продовжується і ми віримо, що кождий, навіть найбідніший, покаже свою щирість і стане членом Виставової корпорації. І найбіднішого стане на $1, щоби попирти таку важну справу. Зложили досі слідуючі: Товариство Запорожська Січ, від. 385 У. Н. С., $10; Сестрицтво Пр. Діви Марії $10; О. Семирозум $10; Тов. Української Католицької Молоді $5; Відділ 134 „Провидіння" $5; М. Семотюк $1.50; по $1: М. Канюк, П. Чучман, Р. Бачинський, О. Козак, В. Кіт, Т. Ярмовський, С. Друк, О. Шабатура, Р. Перейминіда, П. Ірха, П. Гавриш, Р. Греськів, П. Федорців, В. Сопотюк, М. Кіт, М. Шипот, Дмитро Скоропада, М. Гунчак, М. Кіт, М. Кучинський.

М. Канюк.

NEW YORK, N. Y.

A Lecture on Ukrainian Woman's Status Before the League of Business And Professional Women.

On Monday evening, Feb. 27, the New York League of Business and Professional Women held a round-table conference in their club rooms at which several women of foreign birth gave ten-minute talks on the Status of Women in their respected Countries. Among those who talked were women from Ukraine, Sweden, Finland, France, Germany, Holland and Jugoslavia.

Miss Skuba gave a talk on the struggles of women for recognition in Ukraine.

A Member.

——o——

American-Ukrainian Lions.

Through the efforts of Nicholas Hawrylko, a Young Attorney, an American-Ukrainian Club was formed.

The purpose of the Club is to provide the young Americans of Ukrainian descent with Educational, Social ad Economic views on Life.

The meetings are held regularly every Friday for the next months, at the Ukrainian Democratic Club.

L. Hodiwskyj.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Український Хор.

Дня 5 січня б. р. зорганізовано Дітройтський Український Хор, який числить 50 членів.

Дириґентом хору є проф. Лев Сорочинський. Хор є цілком незалежний, хоч члени хору належать до ріжних церковних хорів і ріжних політичних гуртків. В хорі існує цілковита згода. Ціль його: служити українській пісні. Тепер хор готується до Шевченківського Свята.

Олена Добуш, секр. хору.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 11 березня, точно в годині 8-мій ввечір, в салі У. Н. Дому ч. 2, 217-19 Іст 6-то вул. Проситься членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Тепер приймається членів без вступного. Обовязком є кождого члена подбати про нових членів і подвоїти наші ряди. Вписуйте свої діти до У. Н. Союза. Не явившийся член буде відвічальний після статута. — Езия Гузар, предс.; Яків Вайнер, рек. секр.

Після довшого побуту в Злучених Державах Мордко Ціпферман постановив приняти американське горожанство. Питають його при іспиті м. і. дещо з історії Америки:

— Хто є президентом Злучених Держав?

— Містер Гувер.

— Яке місто є нашою столицею?

— Вашингтон.

— Чи ви моглиб бути президентом Злучених Держав?

— Ні.

— Чому?

— А хтож сидів би в шторі?

Роберто Брако.

НЕВИННА ЖІНКА.

Заки рішився натиснути ґудзичок електричного дзвінка, задержався кілька хвилин і глядів на двері власної хати несміливо, майже упокорено. Побоювання признати себе зрадженим, або закидати собі недорічні підозріння — викликали в нього майже дитяче вагання. Бо щож він зробить, як застане в своїй кімнаті чужого мущину? А що скаже жінці, як не застане нікого?

Хотів би запастися під землю разом із тією валізкою, що тяжіла йому в одній руці та пригадувала смішну брехню. Рад би зійти чимскорше зі сходів — та вже було запізно, бо йому здавалося, що бачить крізь щілину в віконниці послугачку, яка вже побачила, що він стоїть під дверима. І справді, як лише торкнувся пальцем дзвінка, двері відчинилися, а здивовання служниці здавалася йому трохи вдаване.

Застав жінку саму. Спокійно лежала на низькій канапі. Книжка отворена на диванику могла доказувати, що сон зломав читачку.

Отворила широко очі, підвелася трохи, наче здивована.

— То ти? Що сталося?

— Нічого такого! — сказав, засоромлений наче дитина.

— Ні, що сталося? — допитувалася вперто та гляділа йому допитливо в очі.

— Я спізнився до поїзду.

— Спізнився до поїзду?... То неправда!

— Як то!?

— Неправда! Послугач, що відпроваджував тебе, сказав мені, що ти прийшов у пору, він сам купив тобі білет і бачив, як ти входив до ждальні.

Як почув ті слова, здрігнувся. Підозріння знову зловіщо промайнуло йому в голові.

— Ах, послугач сказав тобі! Себто, ти його питалася!

— Певно! Я питалася його, бо воно мене цікавило. Тож кажи, чому ти не відїхав?

— Алеж, Ніно, що з тобою? Чому так хвилюєшся?

— Чому ти не поїхав?

— Скажу тобі... Я забув...

— Що такого?

— Деякі важні папери...

— То неправда! Важні папери я сама поклала тобі у валізку.

— Занадто велика дбайливість!

— Занадто велика! Може бути. Я хотіла бути певна, що ти не вернешся.

— Ніно... Ніно!... Це дуже несмачний жарт!

— Не маю найменшої охоти жартувати, бо ти також не жартував, коли вертався, щоби мене „заскочити". Говорімо ясно й виразно, Франческо! Ти піддався, як уже раз давніше, заздрости; ще гірше: ти навіть зневажливо підозрівав. Спасибі! Ах, так! спасибі тобі, не тому, що ти маєш мене за вуличницю — це люксус, на який позволяють собі майже всі чоловіки; лише я тобі направду дякую, тому, що ти мене вважаєш такою страшно наївною, щоби я приймала любка в моїй хаті та щоби я його приймала кілька хвилин після твого виїзду. Мій любий, вдавані відізди чоловіків це факт роздумуваних перших основ невірности чоловіка.

— Ніно!

— Яка там Ніна!... Ти прийшов доручити мені патент на чужоложения, а другий на ідіотизм. Я відкидаю бодай той другий.

— Ах, Ніно, говориш страшне... Прошу тебе, перестань!

— Зрештою, коли ти хотів приловити мене на горячому, не стій із заложеними руками. Підозріваєш, що до твоєї хати ввійшов мій любко, то шукай його! Хіба не думаєш, що я аж така дурна була, щоби сама тобі його представила, під сам ніс привела. Шукай його, шукай усюди. Тут стільки криївок... Та той дім то справжня пастка. Має лише один вхід і один вихід зі сходів, а він чейже не міг вийти, коли ти входив. Коли був, то ще мусить бути. Шукай його. Самособою: він був у мене в кімнаті, ти ввійшов несподівано, деж я його мала сховати? Нема сумніву, що в ґардеробі.

Засоромлений чоловік глянув крадьки й боязко на невеличкі двері ґардероби.

Жінка доглянула, як чоловік глядів на двері ґардероби, тому, прибравши поставу обидженої королеви, додала глумливо-приказуючим тоном:

— Шукай, шукай!

Чоловік стояв довгу хвилинку, глядів на неї, одначе не мав відваги сказати слово. Помалу велике спочування вирвалося з серця й розбило ріжні думки. Звернувся до неї зі словами покори і любови.

— Ніно, простиш мені?

— Так, добре, прощаю тобі, одначе тепер остав мене в спокою, не муч мене.

— Поцілуй мене!

— Ні!

Франческо похитав головою та відійшов упокорений. Замкнувся у своїй робітні скромного адвоката. Тоді Ніна нервово відчинила дверці ґардероби, а малий елеґантний чоловік вийшов поспішно на пальцях, пересунувся кімнатою і зник за дверима.

З МУЗИКИ.

Враження з вистави опери „Мазепа".

„Ліпше пізно, як ніколи" — каже наша пословиця. Покликуючись на неї, хочу подати свої замітки про виставу опери „Мазепа", яку виставлено в Ню Йорку ще дня 4. лютого ц. р. Що правда — я не музик, ні не артист, але коли фахові чогось замовкли, беру сам за перо. На безрибю і рак риба...

Зачну — як то кажуть — з кінця і від публики. Було на виставі яких 3,000 осіб, а може й більше, з чого три четвертини — Українці. Явились не лиш Нюйорчани, але також була заступлена й околиця Ню Йорку. Були наші люди і з Филаделфії. Були теж чужинці. З визначних музиків видно було Дамроша з жінкою. Обидвоє горячо оплескували виставу.

Чужа публика поводилась, як треба. Та не можна того сказати про деяких Українців. Не досить, що прийшли вони пізно, але ще й іншим перешкаджали слухати опери, бо балакали, гримали сидженнями та робили гамір тоді, коли грали чудову увертуру опери. Так не повинно бути, бо це некультурне поведення. Але вина в тім і впорядчиків, бо вони не повинні впускати спізнених, коли орхестра зачала грати. Такого правила придержуються в театрах, де грають опери.

Та загал української публики поводився гарно й культурно. А треба мати на увазі, що на оперу не прийшла якась вища кляса, як це буває з американськими театрами і їх операми, а головно робуча кляса, ті, що скінчили сільську школу, або й тої ні, а дотого ще й безробітні. Це гарна ознака великого культурного рівня нашого загалу.

Декорації, які були на „Мазепі", рідко можна бачити навіть на сценах великих театрів. Їх красу піднесли й американські газети. Як піднеслася куртина, перед очима видців розкинувся чудовий український краєвид — сад, ріка, село, хутір. Наче українським леготом повіяло від чудової картини. Краса тай годі. Кімнату на дворі Кочубеїв ціхував прегарний українсько-козацький стиль. А палата гетьмана з чудовими вікнами наводила у місячну ніч чудовий настрій. А от грізна тюрма, ніби проста картина, а яка сувора зі своєю наготою мурів.

А костюми! Гетьман Мазепа явився в трох ріжних костюмах, а кожен кращий від другого. Не даром уся саля загреміла оплесками, коли в першім акті вийшов він на сцену у пишній шапці з перами, в малиновій мантії. Отсе був справжній гетьман. Волося біле як сніг, вуси довгі, козацькі, таксамо сніжно білі, чоло високе, ніс орлиний, горда поважна постава й багате гетьманське убрання. Аж серце радується бачити таке усособлення нашої славної минувшини. Мимоволі пригадувались:

„Гетьмани, гетьмани..."

або:

„А ясновельможний на вороним коні
Блисне булавою"...

В другім акті появилась на сцені булава, — тільки кінь не був вороний, а білий як молоко. Це була величава хвиля, як гетьман явився на коні з булавою, серед козацького війська. В кождого Українця серце живіше забило, а долоні таки складалися до грімких оплесків.

І інші костюми були прекрасні, історичні. Для українського жіноцтва спеціяльно були цікаві пречудові старокозацькі сукні, в яких виступала Мотря (в кождій сцені в іншій сукні).

Про музику не буду багато розписуватись, бо я не музик та ледви ноти читаю. Думаю, що ще хто з наших славних музиків щось нам напише про цю виставу. Бо люди на це ждуть і раділи би знати, що думають про неї наші музичні знавці. Я тільки чув, що славний Дамрош був одушевлений виведенням опери і я сам бачив, як старий завзято плескав у долоні. Чув я і те, що він написав дуже похвальний лист до виставця цеї опери.

Для мене, „смирного раба божого", отся музика Чайковського є потрясаюча в одних місцях, а в інших чаруюча ніжна. Це не те „Комедії" зі співами чи „мельодрами", — що нам доводиться їх бачити.

Додам, що орхестра складалася з 34 музикантів і то, як кажуть, було їх ще замало. Для мене гра орхестри виходила знаменито. Бож то були музиканти самі досвідні, з великих орхестр. А дирігент славний і бувалий. Легкий знак його руки чи голови держав орхестру як один орган. Я думаю, що головне признання за успіх цеї опери належиться п. Углицькому — дирігентови.

Мелодії опери „Мазепа" нагадують мені наші українські пісні, як от перша пісня дівчат з вінками або козачок мішаного хору в першій дії, а молитовна арія Кочубея й Іскри, це так як би українська лірницька мельодія.

Не берусь також критикувати фахово співаків-артистів. Наскільки я визнаюся, то це були добрі актори та добрі оперові співаки. Всіх артистів публика оплескувала щиро й заслужено. П. Швець (Кочубей), п. Черкаський (Мазепа), пані Сабанієва (Мотря), панна Буссингер (Любов) підбивали раз-у-раз публику співом і грою. Це був музичний пир слухати їх співу і придивлятися їх грі. А такого гарного хору, як був виведений в „Мазепі", теж скоро не почуємо.

Козака танцювали яких 15 осіб. Танок був живий і природний. Але скритикую п. Чутра за те, що дівчата у козаку занадто підкидають ногами. Краще виходило би, як би підкидування ніг лишено мужчинам, як того вимагає характер козака. Ось приміром у „Фавсті" Гунода є вальсовий балет, який виконують тільки у круженню та колиханню пар без т. зв. балетних кроків. Кожен танець має свій характер, який треба задержати.

Я виходив з опери очарований. Я бачив, що й інші були таксамо вдоволені. Одні хвалили орхестру, інші співаків і декорації, а мало було уваг про хиби. Мені здається, що опера вдалася прекрасно.

К. Дубас,
Филаделфія, Па.

У книгарні.

Гість: Прошу мені дати підручник Шульца: „Що робити, щоби потовстіти?"

Книгар: На жаль, увесь наклад вичерпаний. Та я порадив би взяти книжку Мілера: „Що робити, щоби схудіти?" — і робити все навпаки.

—

Два жиди, Кон і Піпман, ідуть базаром. Нараз крик, метушня. Якийсь хлопець схопив з кошика перекупки кілька сливок і давай ногам знати. Обурений Кон хоче зловити злодія. Піпман хапає Кона за руку:

— Дай спокій! Ми також колись були молодими хлопцями.

—

— Прошу пані, мій Івась то з маленького так дуже любить звірята. Гадаю, як підросте, віддати його на практику до бучерні.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Жертва на Рідний Край.

Брацтво св. Йосафата, 217 відділ У. Н. С., вислало через Обєднання пожертву з брацької каси в сумі 20 долярів. З того 10 долярів на Рідну Школу, а 10 долярів на „Просвіту", як членську вкладку від Брацтва.

Андрій Іванів, секретар.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Клюб українських танцюристів і молодіжи зі щедрівки на У.В.О.

Українська громада, яка гуртується при українській грекокат. церкві св. Арх. Михаїла, не дуже велика й не може похвалитись якимись народними здобутками, як інші громади, от хоч би народним домом, якого потреба так дуже в нас відчувається.

Парохіяни, котрі тримаються своєї церкви й української народности і котрі виховали дітей своїх в українськім дусі, є поверх сотки. Вони заснували також ріжні клюби і хор Бандурист, котрий має тепер 35 членів, а між ними три гарні молоденькі сопраністки, як М. Матвійчук, Стефанія Переняк, котра була на виступі в Гартфорді, як також дві гарні пяністки, Ольга Хабінець і Павліна Федишин та добре вироблена молоденька Переняк, котра була на виступала в більших театрах і в ріжних американських й українських підприємствах. Предсідателем того хору є гром. О. Гіна, секретаркою Ольга Небор. Цей хор від кільканацятьох літ, тепер під проводом дяковчителя Ст. Ціміхуда, уряджує концерти, представлення й ріжні підприємства, з яких дохід іде частинно на піддержання церкви, а найбільше на ріжні народні цілі. Також істнує в нас молоденький дівочий клюб домашніх робіт, який має 35 членниць, що сходяться два рази на тиждень і вчаться українських вишивок і інших пожиточних річей. Предсідателькою клюбу є Ольга Небор, а секретаркою Текля Голубович. Хлопці зорганізували бейс бол клюб, у якім є 25 членів. Предсідателем цього клюбу є Ф. Клопотовський, а секретарем М. Письменний. Є також Клюб Танцюристів українських національних танків школи В. Авраменка, заснований минулого року, який числить 40 членів, добре вишколених учителем Пігуляком. Тепер в нім інструктором є О. Гіна, а заступниками М. Підлісний і О. Небор, котрі проваджуть далі школу танків і мають нових учеників. Головний уряд того клюбу знаходиться в руках старших і свідоміших громадян, як М. Березіцький, предсідатель; К. Марущак, секретар; Гринько Куць — касієр, що є урядом усіх згаданих клюбів.

Цей Клюб танцюристів ходив зі щедрівкою поміж парохіян і зібрав жертву, з котрої уділив $10 на У.В.О., які вислано через Обєднання.

К. Марущак, секретар.

ОБОРН, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

Через Обєднання переслано $65, заколядованих членами ОДВУ, від. 14. Гроші розділено так: боєва акція $35; політичні вязні $10; інваліди $10; Рідна Школа $10.

Михайло Курій.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

POLISH CORRIDOR PROBLEM; GRAVE ISSUES FACE US.

When the Peace Treaty restored her lost territory to Poland, established the Corridor, and gave access to the sea by the free city of Danzig, public opinion generally applauded the map-makers. Yet the difficulties of administration and adjustment in the Corridor are so many and so complex as to threaten war in Central Europe. This is the warning of Emil Lengyel in his volume. "The Cauldron Boils," recently published. He shows graphically that the Poles are having their hands full in dealing with the Germans, Lithuanias, Silesians, Jews and Ukrainians within their new borders. Owing to constant irritation with authorities in Danzig, the Poles have built a new port at Gdynia and are drawing trade away from Danzig, without relaxing their claims on the free city. Travel across the Corridor from the separated parts of Germany is vexatious to the Germans and objectionable to the Poles. Equally embittered in the south are the splendid and liberty-loving Ukrainians, who would prefer the galling rule of the Soviets to that of the Poles. As late as 1931 the correspondent of the Manchester Guardian reported that the Ukrainians were cruelly treated and denied freedom of assembly and speech. It is charged that the unjust measures adopted by the Poles against minorities in education, trade and government are making of the Corridor another Alsace-Lorraine. Foch, Lloyd George and Stresemann declared that the Corridor would cause another war and the attitude of the Poles at present confirms these forebodings. Mr. Lengyel is hopeful that tragedy can be avoided if the Poles are wise enough to adopt a humane policy of conciliation and try to understand the people they govern. In this country our immense and influential Polish population gives us a direct interest in the Polish question and Mr. Lengyel's presentation of the case, impartial and sympathetic as it is in stating both sides, deserves wide reading. The story of the pressure put upon Wilson by House, Paderewski, Dmowski and Clemenceau is a revelation of the way the Versailles treaty was written.

(Buffalo Evening News, Saturday, March 4, 1933).

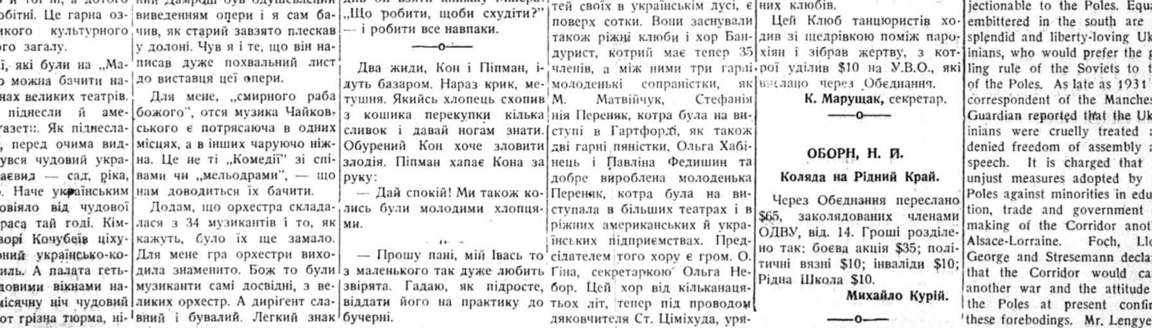
—

Стрінулися в коршмі, стали собі розповідати, що пережили, що перетерпіли...

— Я, прошу вас, пане, думав тоді, що того не переживу. Чи повірите мені? Я держав уже набитий револьвер при голові... Та що я буду оповідати? Бачу, що вас це не цікавить.

— Алеж навпаки! Я дуже цікавий, чи ви тоді вистрілили, чи ні?

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНГЛІВ. (86)

Араби звязали Блейка й повалили його на землю. В той час, коли Араби рішали, що з ним робити, Ґвінальду вони тримали осторонь. Коли один Араб замахнувся ножем, щоб ударити його, Ґвінальда вирвалася з рук і кинулася на груди Блейка. „Ви не вбивайте його! Вбийте мене, але лишіть йому життя!" — крикнула вона. „Вони вас не розуміють, княжно!" — сказав їй Блейк. Потім він почав просити Арабів, щоб вони відпустили дівчину на волю.

Та у відповідь на це Араби лише насміхалися. „Вони не сміють вбивати тебе!" — говорила зі слізми в очах дівчина. „Чи ти вибачиш мені ті жорстокі слова, які я тобі говорила, й моє ставлення до тебе?" — спитала Ґвінальда. „Я люблю тебе. Я люблю тебе, Ґвінальдо!" — відповів на це Блейк. Араби рішили лишити Блейка звязаним у джунглях. Вони були певні, що його в ночі знайдуть звірі. Дівчину вони рішили взяти з собою, щоб продати в гарем.

Ґвінальда лише встигла крикнути: „Я люблю тебе!" — як Араби потягнули її геть. Вже високо зійшов на небі місяць, а Блейк лежав на землі безпомічний, стараючись вирватися з мотузів, які вїдалися в його руки й ноги. Та годі було визволитися з них. Навіть тяжко було повернутися й поворухнути тілом. Ось він почув недалеко від себе якийсь шелест. Повернув туди голову й побачив, що там горять зеленими вогниками двоє очей хижака.

Величезний леопард, обнюхавши спочатку повітря, тепер почав наближатися до своєї жертви. Цаль за цалем наближався страшний звір, все нижче присідаючи на ноги, а тепер уже майже сунувся по землі. Та ось промайнула по дереві якась тінь і вчувся легкий тріск галузки. Леопард насторожився й спинився. Він знову почав обнюхувати повітря й оглядатися довкола. Нарешті леопард кинувся вперед на Блейка, але перед ним з дерева впало мотузяне сильце.